

Mardin'de Süryaniler tarihi kilisenin satışa çıkarılmasına tepki gösterdi

Türkiye / 10/07/2015

Mardin'de depo olarak kullanılan Mor Yuhanna Süryani Kilisesi'nin satışa çıkarıldığını Radikal gündeme getirdi. Kilisenin satışa çıkarılmasına kentte yaşayan Süryaniler tepki gösterdi.

Mardin'de'de yıllardır depo olarak kullanılan ve 1700 yıllık olduğu belirtilen, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın da kültür varlığı olarak tescillediği Mor Yuhanna Süryani Kilisesi'nin satışa çıkarılmasına kentte yaşayan Süryaniler tepki gösterdi. Kilisenin tapusunu elinde bulunduran İbrahim Aycun'un emlakçı aracılığıyla satışa çıkardığı kiliseyi Radikal gündeme getirmişti. Mardin'in Teker Mahallesi Akın Sokak üzerinde bulunan yıllardır depo olarak kullanılan Mor Yuhanna Süryani Kilisesi, tapusunu elinde bulunduran İbrahim Aycun tarafından bir emlakçı aracılığıyla 12.5 milyon liraya satışa çıkarıldı. İbrahim Aycun, babasının bu yapıyı depo ve iş yeri olarak satın aldığını, babasından kendisine miras kaldığını ifade etti. Mardin'de 2009 yılına kadar tescilli kilise sayısı 8 olan Mardin'de, bu yapıyla birlikte 9'a çıkmıştı. Tarihi kilisenin bir internet sitesinde kilisenin satışına ilişkin verilen ilanda 'Kat mülkiyetli tapu' ibaresi yer aldı.

SÜRYANİLERDEN TEPKİ

Mardin'de yaşayan Süryaniler kilisenin satışa çıkarılmasına tepki gösterdi. Mardin Süryani cemaatinin temsilcilerinden Başpapa Gabriel Akyüz, kilisenin, internet üzerinden verilen bir ilan satılığa çıkarılmasına bir anlam veremediğini ve çok üzüldüklerini belirterek, "Biz kendisi ile daha önce görüştüğümüzde 'Bize kiliseyi ver burayı manastır veya kilise yapmak yerine Mardin kültür turizmini kazandırılmalı restore edelim' dedik ancak kendisi yanaşmadı. Maalesef kendisini ikna edemedik. 'Senin adına bu hibeyi kabul edelim. Ölülerin hayrına olsun, ilan verelim herkes bilsin' diye kendisine teklifte bulunduğumuzda yine kabul etmedi. Bugün de bu kiliseyi internet üzerinden satışa çıkardığını öğrenince çok üzüldük. Kendisinin orada verdiği rakamlar gerçekçi değil. Bu Mardin'e yakışmıyor. Orası bir kültür varlığı, Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü'nün bu konuda karar yazısı var. Böyle olmaması lazım. Bu kilisenin bize verilmesini talep ediyoruz. Bunu karşılayacak paramız kaynağımız yok. Verdiği fiyat da mantık dışı bir şey. Elinde tapusu olduğu için biri çıkıp satın alabilir ancak bu doğru değildir" dedi.

Emlakçıdan, 12 buçuk milyon liraya, az kullanılmış, tarihi kilise!

(http://www.radikal.com.tr/turkiye/emlakcidan_12_bucuk_milyon_liraya_az_kullanilmis_tarihi_kilise-1394629)

'SATIN ALACAK GÜCÜMÜZ YOK'

Kilise tarihinin 1700 yıllık olmasından dolayı Süryani cemaati için ayrı bir önemi olduğunu belirten Akyüz, "Bu adamın elinde bu yapının tapusu olsa da orası bir kilisedir, tarihi bir bina. Orası tarihi kültürel bir varlık olarak tescil edilmiş. Zamanında ambar olarak kullanılması karşı çıkmadık. Ancak buranın satılarak amacı dışında bir şekilde kullanılmasına izin verilmemesi gerekiyor. Bizim tespitlerimiz kilisenin 4'üncü yüzyılda yapılmış olduğu yönünde. İçinde ruhanilerimize ait mezarlarımızın olduğu, bizim için dini ve manevi değeri çok yüksek bir kilise Mor Yuhanna. Tapusunu elinde bulunduran kişiyle temasa geçtik, bizim için önemini söyledik daha önce. Satın almamızı önerdi, ama o miktarı ödeyecek gücümüz, kaynağımız yok. Bazı yasal başvurular da yaptık ama sonuca ulaşamadık. Kilisemiz artık özel mülk olduğu için bir şey yapılamayacağı söyleniyor maalesef" dedi.

'ALLAH'IN EVİNİ NASIL SATLIĞA ÇIKARIYORLAR?'

İlanla bir kilisenin tapulu olduğu gerekçesi ile satılmasına tepki gösteren Süryani cemaatinden Suphi Hindiye, dünyada olmayacak bir şeyin Mardin'de gerçekleştiğini söyledi. Hindiye, "Dünyada kilise satılmaz, satılmaması lazım. Kendisi kilisemizi yıllardan beri ücretsiz bir şekilde kullanıyor. Kendisi kira vermeden

bedavadan oturdu. Biz kendisinden bir ücret talep etmiyoruz. Kendisi şimdi gidip Süryanilere ait olan kiliseyi yani Allah'ın evini satılığa çıkarıyor. Hiç Allah'ın evi satılığa çıkarılır mı? Uygun bir fiyat söylese belki cemaat olarak kendi aramızda kendisine bir yardımda bulunurduk. Ancak söylediği rakam çok uçuk bir şey" diye konuştu.

TARİHİ KİLİSE

Mardin'de satışa çıkarılan Mor Yuhanna Süryani Kilisesi hakkında verilen ilanda Mardin Valiliği Koruma Denetleme Bürosu'nda görevli sanat tarihçisi ve Sabancı Mardin Kent Müzesi Müdürü Gani Tarkan'ın yaptığı açıklama da eklenmiş. Açıklamada kilise hakkında şu görüşlere yer verilmişti:"Mardin'de yıllardır depo olarak kullanılan ve 5'inci yüzyılda inşa edildiği tahmin edilen yapının kilise olduğu belirlendi. Burada patriklere ait mezarlar var. Kilise içinde bulunan bir kapının Deyrulzafaran Manastırı'na gittiğini, bir kapının ise kaleye gittiği söyleniyor. Yaklaşık olarak 400 metrekarelik alana sahip yapının yüksekliğinin ise 15 metre civarında. Çünkü burada patriklere ait mezarlar var. Bildiğiniz klasik bir kilise. Kitabesi olmamasına rağmen yapıdaki süsleme özellikleri, yapının karakteristik özelliklerinden yola çıkarak, bölgedeki yapılarla benzerliği göz önünde bulundurularak yapının 4, 5 ya da 6'ıncı yüzyılda yapılmış olabileceğini tahmin ediyoruz. Bu kiliseye benzer yapıların kitabesi olan yapıların 4-5'inci yüzyılda yapıldığını biliyoruz. Onlarda kitabe var. Benzer bir örneği Savur'a bağlı Dereici Köyü'nde Mor Yohanne Kilisesi, aynı şekilde Deyrulzafaran Manastırı içindeki Azizler Evi bu yapıyla benzerlik arz ediyor. Nusaybin'deki Mor Yakup Kilisesi'nde, bu yapıya benzer süsleme özellikleri var. Duvar örgüsü aynı, mimari olarak plan şeması olarak aynı. Mor Yakup Kilisesi'ne kapıları çok benziyor. Patriklere ait mezarlar da Deyrulzafaran Manastırı'ndaki mezarlıklarla aynı özelliklere sahip. Apsisi ortada hala sağlam. O dönemde Hristiyanlar tarafından kullanılmış. O dönemin özelliklerini de almış. Özellikle yan yana duran 3 mezar var. Mezarın üstündeki süsleme özelliklerine baktığımızda Selçuklu özelliklerini görmemiz mümkün. İslami döneme ait süsleme özellikleri de var. Onun dışında devasa büyüklükte taşlar var. Bu blok taşlar da yapının erken Bizans döneminde yapıldığını, genç Roma döneminde yapıldığını bize gösteriyor. Yapı karışık üslupta yapılmış bir yapı. Tek bir dönemde yapılmamış. Farklı dönemlerde de restore edilmiş. Cami olarak da kullanılmış. Güneyinde bir mihrap var. Biliyorsunuz kiliselerde güneye bakan mihrap olmaz. Mihrap varlığı da buranın bir dönem cami olarak kullanıldığını bize ispatlıyor."

Nezir GÜNEŞ/MARDİN/DHA

(<https://plus.google.com/111139069635417829913>)